

**Załącznik Nr 1
do uchwały Nr ...../.../2019
Rady Miejskiej w Wiślicy
z dnia ..... grudnia 2019 roku**

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomani w Gminie
Wiślica na rok 2020**

Program opracowany przez członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Podstawa prawna;

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej;
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym;

Diagnoza

Problemy wynikające z nadużywania alkoholu, stosowania środków uzależniających i stosowania przemocy w rodzinie stanowią jedną z ważniejszych kwestii społecznych. Zjawiska te mają istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego, stan zdrowia zdolność do konkurencji na wymagającym rynku pracy a także na relacje interpersonalne w środowisku rodzinnym. Alkoholizm i narkomania pociąga z sobą psychodegradację jednostki rodziny, załamanie się procesów socjalizacyjnych u dzieci, ponadto wzmaga występowanie przemocy i prowadzi do współzależnienia całej rodziny. Koszty ponoszone przez społeczeństwo w związku z nadużywaniem alkoholu i środków uzależniających dotyczą zarówno sfery społecznej jak i materialnej. Rozwiązywaniem problemów uzależnień na terenie Miasta i Gminy Wiślica zajmuje się Miejsko - Gminno Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współdziałając z Punktem Konsultacyjnym, Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wiślicy, Komendą Powiatową Policji w Solcu Zdroju, Sądem Rejonowym w Busku Zdroju, Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy, Zespołem Interdyscyplinarnym Grupą Roboczą w Gminie Wiślica, kuratorami zawodowymi.

Gmina Wiślica obejmuje swoim zasięgiem 20 sołectw, położona jest w południowej części województwa świętokrzyskiego nad rzeką Nidą, nieopodal jej ujścia do Wisły oraz w centralnej i południowej części Zespołu Parków Krajobrazowych Ponidzia. Należy do grupy najstarszych miejscowości w Polsce, których początki sięgają czasów przed powstaniem państwa polskiego.

Miejsko - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiślicy na posiedzeniach w 2019 roku przeprowadziła z 18 osobami rozmowy motywujące do podjęcia leczenia uzależnień. Osoby, które nie współpracowały z komisją w zakresie rozwiązywania swego problemu alkoholowego kierowano do Sądu Rodzinnego w celu orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Uwzględniając powyższe dane, działania przewidziane w niniejszym programie w 2020 roku będą się koncentrowały głównie na zapobieganiu uzależnieniom wśród mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie Miasta i Gminy Wiślica.

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie Miasta i Gminy Wiślica. Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gminnych. Podstawą prawną jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z treścią tych ustaw samorzady gmin uzyskały kompetencje do podjęcia działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Gmina z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz o dostępnych zasobach, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności lokalnej. Działania te ujęte są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii.

Alkohol i alkoholizm, narkotyki i narkomania są problemami społecznymi, które stanowią wyzwanie cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Duże rozpowszechnienie picia alkoholu i używania narkotyków ma wielowymiarowe przyczyny, a szkody z tym związane obserwowane są w różnych sferach życia społecznego. Bardzo często na tym tle występuje zjawisko przemocy domowej w rodzinie. Zjawisko to naraża na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną i inne wolności. Stąd wywodzi się postulat, aby działania zapobiegawcze miały charakter interdyscyplinarny i zrównoważonego podejścia pomiędzy działaniami na rzecz ograniczenia picia alkoholu i używania narkotyków, a co za tym idzie ograniczenia przemocy w rodzinie.

W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom, dzieciom dotkniętym problemem alkoholizmu, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu, ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, kiedy to człowiek jest poddany presji otoczenia.

Działania podejmowane przez gminę na rzecz zmniejszenia szkód powodowanych przez alkohol i narkotyki skierowane są do całej populacji, a nie tylko do grupy podwyższonego ryzyka, czyli osób uzależnionych i członków ich rodzin.

Zadania gminnego programu sfinansowane zostaną ze środków pochodzących z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Środki z opłat służą również sfinansowaniu przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.

I. Cele programu

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii jest ograniczenie spożycia alkoholu i używania narkotyków oraz związanych z tym problemów. Zadania ujęte w nim skoncentrowane są na rozwijaniu i popieraniu działalności informacyjnej i kulturalnej podejmowanej w celu informowania społeczeństwa o szkodliwości alkoholu i narkotyków oraz prowadzeniu działalności wychowawczej i zapobiegawczej polegającej w szczególności na:

1. Promocji zdrowego stylu życia poprzez uprawianie różnych dyscyplin sportu,
2. Zapewnienie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin,
3. Wspieraniu działalności placówek prowadzących działalność zapobiegawczą w środowiskach zagrożonych uzależnieniem,
4. Zapobieganie i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom związanym z nadmiernym spożywaniem alkoholu,
5. Informowaniu o szkodliwości środków i substancji psychoaktywnych, których używanie może prowadzić do narkomanii oraz o narkomanii i jej skutkach,
6. Doprowadzenie do zmniejszenia ilości popełnianych przestępstw pod wpływem alkoholu i narkotyków,
7. Ochrona przed przemocą w rodzinie, w której występują problemy uzależnień oraz prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie /działania edukacyjne, współdziałanie z MGOPS/,
8. Podejmowaniu i wspieraniu działań lokalnych oraz innych inicjatyw społecznych związanych z przeciwdziałaniem i profilaktyką uzależnień.
9. Uniezależnienie się osób od pomocy społecznej oraz poprawa stanu zdrowia osób uzależnionych.

10. Tworzenie bazy materialnej i merytorycznej dla realizacji programu, w tym doposażenie wiejskich, świetlic środowiskowych oraz placówek oświaty.

III. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy Wiślica będzie odbywać się poprzez realizację zadań obejmujących:

1. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej i finansowego wsparcia a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
2. Prowadzenie profilaktyki i działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.
3. Ustalanie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.

Realizacja zadań wymienionych w punkcie III będzie się odbywać poprzez:

1. Organizowanie i finansowanie zajęć warsztatowych z zakresu problematyki „Alkohol i przemoc w rodzinie” dla przedstawicieli służb publicznych takich jak: Policja, Służba zdrowia, Oświata, Pomoc Społeczna, Szkoły Podstawowe, Gimnazjum, Stowarzyszenia, KGW.
2. Celem tych zajęć jest przygotowanie tych służb do:
  - profesjonalnego współdziałania w problematyce choroby alkoholowej, przemocy w rodzinie,
  - indywidualnych kontaktów z członkami rodzin, w której występują te problemy poprzez rozmowy w istniejących Punktach Konsultacyjnych z osobami nadużywającymi alkohol oraz z członkami ich rodzin.
3. Organizowanie, realizowanie i finansowanie zajęć wychowawczo – profilaktycznych dla uczniów poprzez przeszkolone osoby.

Celem programu jest wywarcie takiego wpływu na dziecko, aby radziło sobie lepiej z rozwiązywaniem problemów, których dostarcza mu życie, aby rozumiało siebie, umiało współżyć z rówieśnikami i potrafiło również znajdować w samym sobie oparcie w trudnych sytuacjach. Program nastawiony jest na kształtowanie dziecka i wspieranie jego rozwoju, tak, aby młody człowiek był mniej skłonny sięgać po alkohol, narkotyki lub inne środki odurzające.

IV. Zasady Kontroli obrotu napojami alkoholowymi.

1. Kontrolę przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi przez podmioty gospodarcze na terenie Miasta i Gminy Wiślica z ramienia Urzędu Miasta i Gminy sprawuje Miejsko- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Członkowie komisji prowadzą kontrole na podstawie upoważnienia wydanego przez Burmistrza Miasta i Gminy Wiślica.
3. Komisja korzysta z dokumentacji referatu urzędu obsługującego podmioty gospodarcze oraz z pomocy organizacyjnej referatu organizacyjnego i kadr oraz Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
4. Komisja współdziała z Policją i korzysta z jej pomocy w czasie prowadzenia kontroli.

5. O składzie Komisji, powołaniu dodatkowych lub odwołaniu członków w trakcie trwania kadencji decyduje Burmistrz Miasta i Gminy Wiślica.
6. Organy zewnętrzne uprawnione do kontroli podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych działają na podstawie własnych zasad i przepisów prawnych.

V. Postanowienia końcowe:

1. Spodziewane efekty realizacji programu:

- uświadomienie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu i używania środków odurzających;
- wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich;
- wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi i narkomani zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, propagowanie samopomocy.

2. Realizacja zadań programu w przypadku pojawienia się nowych potrzeb może być poddana modyfikacji.

3. Źródła finansowania programu- środki budżetu Gminy pochodzące z opłat na korzystanie zezwoleń napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.

4. Sposób kontroli realizacji programu:

- stały monitoring realizacji programu prowadzony przez MGKRPA.

5. Zasady wynagradzania członków Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

- posiedzenia komisji odbywają się, co najmniej raz w miesiącu, maksymalnie pięciokrotnie w ciągu kwartału,
- przewodniczący, sekretarz jak i każdy członek GKRPA ma obowiązek uczestnictwa w posiedzeniach komisji, za które przysługuje dieta:
- przewodniczący i sekretarz komisji w wysokości 15 % aktualnego minimalnego wynagrodzenia za prace, określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2016 r.,
- pozostali członkowie w wysokości 10 % aktualnego minimalnego wynagrodzenia za prace, określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2016 r.,
- diety są wypłacane na podstawie przedłożonej listy obecności z posiedzenia komisji,
- wypłata następuje do końca miesiąca, w którym odbyło się posiedzenie Komisji,
- w przypadku posiedzenia komisji w ostatnim dniu miesiąca wypłata nastąpi w następnym miesiącu
- wypłata następuje przelewem na wskazane przez członka Komisji konto.
- wynagrodzenie dla członka Komisji podlega potrąceniom zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- w przypadku nieobecności na posiedzeniu Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.